

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inzerati peti vrst 2 D; notice, poslaste, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zaostale frankovane.
 Receptivov se ne vrata.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Prava beseda o pravem času.

Sokolstvo se je oglasilo v svoji znameniti poslanici. Poslanica govori »vsem bratom in sestram«, a je namenjena vsemu narodu, ki se je razveselil kakor jutranje zarje po temni, viharini noči. Obrača se z ostrimi besedami proti njegovim zapekljivcem, ki »ščuvajo brata na brata, sestro na sestro, pleme na pleme, ponižujejo in onečaščajo avtoriteto in svetost državne misli in narodnega edinstva z vsemi sredstvi klevet in demagogije, napajajo široke mase naroda s strupom sovražstva, nemoteno in nekažnjeno snujejo načrte, kako naj razbijejo veliko tvorbo ljubezni, trpljenja, umiranja in junaštva ter utirajo strugo pogubonosnim valovom zunanjih sovražnih nakan, ki se naj razlijejo po naši zemlji in nas iznova zaslužijo in uničijo!« Kolikor trditve, toliko resnice. Kakor z mogočnim kladivom padajo udarci. Neizpodbitna obtožnica. O njej bo sodil narod, a sodba ne bo težka. Saj je na tisoče dokazov in prič za resničnost izrečene obtožbe, pred našimi očmi, dan za dnem se dogajajo ti zločini, ki jih svoboda naša svobodne države sicer tolerira, ki pa ne morejo ostati brez obtožitelja in brez sodnika. Sodil bo narod, ne oni del zapekljanega naroda, ki je sicer pozvestno postal sokrivec svojih zavodnikov, marveč ona večina našega naroda, ki je, zvesta svojemu idealnemu stremeljenju, si ohranila čistost nacionalne in državne misli.

Naši nasprotniki so se že oglašali. »Slovenec« bljuje ogenj in žveplo na Sokolstvo. Ker ne more ovreči nobene izmed iznešenih obtožb, psuje, a izmed psokv mu je, v zadnjem času, najpriljubljenejša, — vesljarstvo. Mirno gremo lahko preko teh klevet. Kdor ima za svoj narod, zlasti še za slovenski narod, toliko neminljivih zaslug kakor Sokolstvo, ga kak nasproten očitek ne more doseči. *Da ni bilo Sokolstva v našem narodu, bogve kako bi se bila zasukala njegova usoda!* Zato pa je smešno »Slovenčev« trditev, češ da je Sokol prenehal biti kulturna in slovenska organizacija, smatrati milo rečeno za izbruh onemogle jeze in blazne nadutosti.

Prenehajte že venčar z vam toli priljubljeno frazo o vesljarstvu. Vemo, zakaj jo rabite. Svojemu dobremu, vernemu ljudstvu dopovedujete, da je Srbstvo, — da ga sovražite, nam je umevno — vir vsemu zlu, iz-

vor vsemu nezadovoljstvu, draginji in drugim nepravilnostim. Zato hočete, da bi ljudstvo z vami vred zasovražilo Srbe. Zato istovestite državno edinstvo s centralizmom, ker hočete v centralizmu ubiti državno edinstvo. Zato vam je narodno ujedinjenje izdajalstvo nad — slovenskim narodom. V svoje špekulacijske svrhe izrabljate vso to demagogijo. Dokazuje, da bi bilo pod vašo avtonomijo bolje nam ostajate dolžni. Da ne bi bil tako velik riziko, bi vam izročili za nekaj časa avtonomijo. V najkrajšem času bi pokazali spricho današnjih obče vladajočih razmer vso svojo onemoglost. Ne samo to, po našem trdnem prepričanju bi bilo tisočkrat slabše. Slovensko ljudstvo kot tako pa se more ne samo v gospodarskem, nego tudi v kulturnem oziru razviti le v okviru močne države. Čim močnejša je ta država, tembolje za slovensko ljudstvo, pri čemer imamo pred očmi t one dele slovenskega ljudstva, ki so danes še izven naših državnih meja.

Sicer pa vemo, kaj tiči za vašo avtonomijo. Čim ste dobili Radičevu zavezanstvo, ste že našli več korajže da ste pričeli razkrivati svoje karte. Nismo daleč od zahteve po republiku. Pa če mislite, da vam bo dinastija Radič dala doseči vaše cilje, se kruto motite. Na dlani je, da eno kakor drugo, republika in takozvana avtonomija, vodi po vaših intencijah do razbitja naše države in do preprečenja narodnega ujedinjenja. Svoboda lepa reč, toda tujenja svoboda. Saj bi potem tudi navaden zločinec, ki ga obsodijo v ječo, smel apelirati na načela svobode.

Bodi vam povedano, da integritete svoje države ne pustimo stavljati v nevarnost, da svoje, s tolikimi žrtvami pridobljene svobode ne damo za nobeno ceno. Vsak napad na te naše svetinje smatramo za zločin, ki nujno zahteva ukrepitev potrebne protibrambe. Ne pozivljamo na boj, v silobranu smo proti krivičnemu napadu. Ako ne izda pametna in trezna beseda, mora slediti dejanje.

Italijansko izkoriščanje našega spora.

Italijanski novinarji švigajo po Jugoslaviji dan na dan in ko se vrnejo domov, pišejo na dolgo in široko o vtiških, ki so jih baje dobili med nami. Pred volitvami v skupščino smo čitali v italijanskih poročilih o položaju v naši državi tuintam še tako precej objektivno sodbo, katero je spremljala kolikor toliko poštena želja po sporazumu med obema narodoma. Po volitvah pa so članki italijanskih novin o Jugoslaviji tendenciozni, prežeti stremeljenji po razbitju kraljevine SHS. Seveda so vsa izvajanja lepo ovita s primerno izbranimi frazami, ali ako se to lepote odloči, se pokaže italijanski namen tak, kakršen je v resnici.

Globoko se klanjajo pred Srbi in turinski novinar Arnaldo Cipolla se je že na poti v svojo domovino v tržaškem »Piccolo della Sera« polaskal Srbom in jih pohvalil, da so najboljši vojak in dobri politiki. Napovedal je tudi za Srbijo čas, ko bo poklicana, da predstavlja v balkanski in srednji Evropi »qualche cosa d'importante«. Zuna njega ministra Ninčića cenil zelo visoko in mu izreka popolno italijansko zaupanje. Ninčić je po njegovem mnenju iskreno naklonjen Italiji ter vpoštevava veljavo njenega prijateljstva. Zato pa bi se motil vsakdo, kdor bi pripisoval težkoče opatijske konference njegovi osebni akciji, marveč jih je iskati v notranji situaciji v Jugoslaviji, ki je negotova in se neprestano izpreminja. Toda gospodarji so Srbi in od njih pričakujejo Italijani ureditev razmer na Balkanu.

nu, katera »ureditev« v italijanskem svitu pomeni lahko tudi razkroj naše jugoslovanske domovine.

Italijanski tisk povzdiguje Srbe nad Hrvate in Slovence, hoče pač pripomniti k vzdrževanju notranjih sporov v Jugoslaviji, katerim bi utegnili slediti kaka odcepitev, ki bi jo Italijani radi hlastno pograbil. Oni hočejo, da bi Srbi nastopali proti Hrvatom in Slovencem tako, kakor nastopajo Italijani v svojem kraljevstvu proti »allogenom«. Hrvate in Slovence treba pritisniti k tlom, nato zavladati Srb in s Srbom se bo Italijan lahko pobotal o vseh vprašanjih, katera treba rešiti med obema državama. V to svrhu se izgubljajo Italijani v brezmejnem laskanju Srbom, govore najraje le o Srbiji in komaj čakajo zaključka ugodnih pogodb s Srb, na kar bi italijanski naval nemudno prihrul v jugoslovanske pokrajine in bi hotel zajeti ves Balkan v tesnem prijateljstvu s Srb. Italija pušča sicer Srbiji nekoliko važnejšo vlogo v bodoči srednji in balkanski Evropi, ali glavna vloga je rezervirana seveda za Italijo.

Kaj res mislijo Italijani, da so srbskim politikom zastrili oči njihovi komedijski pokloni? Tako sodimo, da prizadevanje, katero opravljajo Italijani po skupščinskih volitvah, ne da uspeha, ki so si ga načrtali. Peklenska hudobija, ki se vlači te dni po italijanskih listih, se ne udelevi.

Pred vsem hočejo strmoglaviti našo delegacijo v paritetni komisiji za rešitev reškega vprašanja. Dr. Rybář jim

je na poti. »Nuovo Paese« pravi, da gledajo Italijani skeptično na nadaljnja pogajanja glede Reke, ker nič ne kaže, da bi se dala dognati po njihovih intencijah. Ako se vladi v Rimu in Beogradu ne sporazume med tem v glavnih stvarih, bi bilo treba jugoslovensko delegacijo nadomestiti z drugimi člani, ki bi vzbujali v Italijanih zaupanje — sedanjí jugoslovenski delegaciji, kateri načeluje dr. Rybář, ki je bil pred vojno »l'abissimo capo del partito slavo di Trieste« Italijani ne morejo zaupati. Tako se pripravljajo Italijani na nova posvetovanja o Reki in na končno ureditev jadranskega vprašanja. Z vsilo hočejo doseči to, kar so si zabili v svoje glave. In s Slovenci in Hrvati proč iz paritetne komisije, Srbi naj pridejo,

da bodo krivili italijanski gospodje svoje hrbte pred njimi, na kar bi sledili podpisi na italijanski diktat o Reki in vsem Jadranu.

Velika je italijanska zlobnost, velika pa tudi jugoslovenska neumnost, ki ubija notranjo konsolidacijo države. Naša razdrapanost jači italijansko intransigentnost in italijanska vlada hiti, da bi se okoristila z našim notranjim razporom v našo ogromno škodo v jadranski bodočnosti.

Vse to, kar se plete okoli nas, zlasti pa na italijanski strani, je tako, da je zadnji čas, da se dvignemo in poravnamo, ker vsak dan zamude prinese nov udarec, ki ga občutimo vedno bolj bolešče.

RADIČEVO ODPOSANSTVO V BEOGRADU.

KONFERENCA RADIČEVIH DELEGATOV Z VODITELJI RADIČALNE STRANKE. — RAZGOVORI SO BILI LE INFORMATIVNEGA ZNAČAJA! IDEOLOGIJA RADIČEVIH DELEGATOV O FEDERACIJI — ŠTIRIH NARODOV.

— Beograd, 11. aprila. (Izv.) Včerajšnji dopoldanski prihod Radičevih poslancev dr. Vladimira Mačka in dr. Jurja Krnjevića je v beogradskih političnih krogih že dopoldne vzbudil splošno iznenadenje in senzacijo. Različno se že komentira dejstvo, da je na kolodvoru ob 9. dopoldne sprejel oba delegata sekretar ministrstva zunanjih zadev Jovanović. Takoj ju je odpeljal v hotel »Petrograd«. Že ob 10. dopoldne sta Radičeva delegata imela nad eno uro trajajočo konferenco v ministrstvu ver z Ljubo Jovanovićem in ministrom notranjih del Miloradom Vujičićem.

Po poteku te konference sta delegata dr. Maček in dr. Krnjević odšla v spremstvu ministra Ljube Jovanovića v kabinetno pisarno ministrskega predsednika na konferenco z g. Pašićem. Med potjo so skušali nekateri novinarji dobiti informacije o politični taktiki Radičeve stranke in o ciljih njih odposlanstva. Zelo zgovoren je bil dr. Krnjević, ki fungira kakor nekakšer tiska Radičeve stranke, dočim je bil dr. Maček zelo rezerviran in je izjavljal, da še v svojem življenju ni nikdar spisal v liste niti enega članka. Dr. Krnjević je novinarjem izjavljal, da sta prišla z dr. Mačkom v Beograd, da se enkrat poskusita, da se doseže sporazum med zastopniki hrvatskega naroda in zastopniki srbskega naroda, katerega reprezentirajo ravno radikal. Naglašal je, da morajo sedaj radikali priznati, da je Radič pravi zastopnik hrvatskega naroda in nikak »demagoge«. Na vprašanje novinarjev o rezultatih razgovorov in konference z vlado je dr. Krnjević kratko odgovoril, da upa na

uspeh, osebno, ker prihaja Radičeva stranka v direktne stike z ministrskim predsednikom Pašićem. Dr. Krnjević pa se je dalje zelo ironično izrazil o demokratski stranki, češ da je to »stalnica« stranka. Čudno pa je, da je takoj potem začel brbljati, da če se ne doseže sporazum, onda pridejo na vrsto — demokraci. Iz vseh raznih razgovorov, ki jih je dajal dr. Krnjević zastopnikom beogradskih listov pa je videti, da imajo radičevci namen kolikor mogoče spretno manevrirati.

Ob 11.45 je sprejel ministrski predsednik g. Pašić v prisotnosti Ljube Jovanovića oba Radičeva delegata dr. Mačka in dr. Krnjevića. Konferenca je trajala približno trideset ur v ministrskem predsedstvu. Rezultati te konference javnosti še niso znani, razgovori so se smatrali za tajne in je bilo nemogoče dobiti približno verjetno verzijo, kaj se je na sestanku razpravljalo. Kakor javljajo radikalni listi, bo Pašić o rezultatih teh razgovorov kakor tudi o rezultatih nadaljnjih posvetovanj s Radičevu stranko, obširno poročal na plenarni seji radikalnega parlamentarnega kluba, ki se sestane dne 14. t. m.

Po končani konferenci so novinarji naravno intervjuvali dr. Mačka in dr. Krnjevića o konferenci s Pašićem. Dr. Maček je bil zelo rezerviran, dočim je bil dr. Krnjević precej zgovoren, a bistvenega ni ničesar povedal. Dr. Maček je med drugim izjavil:

Radikali so že od davna pošiljali k Radiču iz Beograda svoje zastopnike, da se informirajo o stališču naše stranke. Ti posredovalci so naglašali, da je Beograd pripravljen za sporazum z Zagrebom. Toda pogoji in njih izjave so

A. E. W. Mason:

56

KLIC NA POMOČ.

„Roman.“

Adela Rossignol je pokleknila na tla za njo. Skrbno je zvila dekletovo krilo. Nato je dvignila njeno dolgo vlečko, jo tesno ovila okoli njenih nog in privezala gube okoli kolen.

Nato je spet vstala.

»Ali lahko hodite, Celija?« je vprašala.

»Poskusite!«

Helena jo je držala, da ne bi padla. In Celija je skusila storiti korak naprej; čutila se je silno smešno. Od gledalcev pa nihče ni mislil na smeh. Gospe Dauvray se je zdela cela stvar bolj resna kot najslovesnejše ceremonije. Adela je mislila na to, da napravi volje kolikor mogoče trde. Helena Vauquier je bila dobro vzgojena služkinja, ki je vedela, kaj je prav. Ni se smela smejeti svoji mladi gospodariči, če je bila v še tako smešnem položaju.

»Sedaj,« je dejala Adela, »bomo zvezali gospodični gležnje in nato bomo pripravili za Madame de Montespan.«

Hudomušnost njenega glasu je imela sedaj nekaj divjega. Nedolžni strah Celijin je rastel. Imela je občutek, da deluje bestija v tej ženski in da skoraj gotovo ne bo imela nobe-

nega uspeha. Zaman je klicala sama sebi. »Danes zvečer moram imeti uspeh!« Toda instinktivno je čutila, da je bila v tej sobi močnejša osebnost kot ona, ki jo je obvladala in obsodila k neuspehu in vplivala tudi na druge.

Posadili so jo na stol. Adela ji je ovila vrv okoli njenih gležnjev in samo dotikanje je spravilo Celijo v krčevito odpornost. Zadnje njeno prosto gibanje ji je bilo na ta način odvzeto. Dvignila se je, ali bolje rečeno, hotela se je dvigniti. Toda Helena jo je uljudno pomirila z roko in ji zašepetala:

»Ne bojte se! Gospa pazi!«

Adela je ponosno gledala dekletu v oči.

»Miruj, hein, la petite!« je zaklicala. In pri tem primum »mala« se je Celiji zasvetilo. Dosedaj je delala pri takih prilikah s svojo črno ceremonijsko obleko, s prostimi lasmi, s skrivnostnimi očmi in s ponosnim vedenjem delen vtis, še predno se je seansa začela. Morala je priti v sobo počasi in mistično. Imela je svoje poslušalce, ki so vedno pričakovali misterijev in bili pripravljeni na čudeže. Njeno delo je bilo vedno že na pol opravljeno. Sedaj pa je bila oropana vse te pomoči. Ni bila več znamenita osebnost, prorokinja, ki gleda v bodočnost, bila je samo moderno, fino oblečeno dekle v smešnem in bolečine povzročajočem položaju — to je bilo vse. Njenega dostojanstva ni bilo

več. In čim bolj se je to udeležilo, tem bolj ji je bilo onemogočeno vplivati na poslušalce, tem manj je bila sposobna osredotočiti svoje misli nanje in jih tako prisiliti, da ji verjamejo. Sum gospe Dauvray se je spet zbudil, o tem ni dvomila. Ni ga mogla udušiti. Močnejša osebnost kot ona aje bila v tej sobi in je delovala. Vrv ji je rezala skozi njene tenke nogavice v gležnje. A pritožiti se ni smela. Bila je divjaško privezana. Ni se upirala. Nato jo je Helena Vauquier premaknila s stola in jo nalahno dvignila. Trenutek jo je tako držala. Če se je Celija prej čutila smešno, je vedela, da je sedaj še desetkrat bolj kot prej. Videla je samo sebe, kako je slonela v rokah Helene Vauquier, in njena fina obleka je bila zmekčana in ovita okoli nog. Toda oni dve, ki sta pazili, se tudi nista smejala.

»Nikdar še nisimo imeli take kontrole,« je vzklila gospa Dauvray pol v upu, pol v strahu. Adela Rossignol si je pogledala dekletu in zadovoljno pokimala z glavo. Ni bila sovražna Celiji, v resnici ni imela nobenega občutka zanjo, pa tudi ne proti njej. K sreči tedaj ta ni slutila, da ji bo Harry Wethermill njeno ljubezno slabo poplačal in da se ji ne bo dobro godilo v tej noči. Celija je bila samo figura v nevarni igri, ki jo je igrala Adela, in v tej se je

posrečilo postaviti to figuro v položaj, v katerem si ni mogla prav nič pomagati. Adela je bila zadovoljna.

»Mademoiselle,« je dejala z nasmehom, »vi želite, naj jaz verjamem. Sedaj imate priliko.«

Priliko! In bila je brez pomoči. Prav dobro je vedela, da se nikoli ne more oprostiti sama teh vrvi brez Helenine pomoči. Polomila ga bo, žalostno in sramotno polomila.

»Madame je želela, da verjamete,« je zajecjala.

In Adela Rossignol se je naenkrat zasmejala; bil je kratek, glasen, rezek smeh, ki je pregnal mir iz sobe. Nedolžni nemir Celije se je izpremenil v določeno grozo. Nekli magnetičen tok ji je prinesel težek občutek strahu. Zrak okoli nje se ji je zdel napolnjen z čudnimi grožnjami. Pogledala je Adelo. Ali izhaja to od nje? In groza ji je odgovorila: »Da!« Toda v tem se je motila. Glavna oseba v sobi ni bila Adela Rossignol, temveč Helena Vauquier, ki jo je držala v rokah kot otroka. Vedela je natančno, da je nevarnost tu, toda vedela je prepozno. Od nog do glave je bila brez pomoči. Histerično je zaklicala gospe:

»Madame! Madame! Nekaj je tu, kar pomeni nesrečo! Poznam to!«

bile v takih protislovjih, da se ni moglo resno računati na kak sporazum. Ni se moglo vzeti v resno oceno njih izjav. Šele sedaj, ko je beogradska vlada priznala nas kot zastopnike hrvatskega naroda, smo v stanu, priznavajoč radikale kot zastopnike srbskega naroda, da se informiramo o političnem položaju. V Beogradu smo sedaj videli, da nas razumejo.

Drugače zopet je govoril dr. Krnjević. Med drugim je izjavil, da je Ljuba Jovanović že preko 20 let znan z Radićem. Naglašal je, da so Radićevi poslanci zastopniki hrvatskega naroda, izvoljeni po njegovi volji. Glede sporazuma je omenjal, da je sedaj problem krenil na mnogo boljše pota, ker so se začeli razgovori naravnost med zastopniki obeh narodov. Odločno je odklanjal očitke, da bi bil Radić demagog. Na Radićevi strani je mnogo volje za sporazum. Končno je priznal, da so sedanji razgovori v Beogradu z vlado bili le informativnega značaja. Jutri po prihodu v Zagreb poročata oba delegata izvršilnemu odboru Radićeve stranke o vseh podrobnostih.

Oba Radićeva delegata sta se ob 7.40 odpravila z zagrebškim brzovlakom nazaj v Zagreb.

Današnja »Pravda« priobčuje daljši razgovor svojega sodelavca z dr. Mačkom. »Pravda« navaja, da je dr. Maček med drugim izjavil:

Q. Ljuba Jovanović je davni znanec in prijatelj Radića, s katerim je imel okoli 20 let znanstvo kot novinar. Z dr. Krnjevićem sva prišla v Beograd kot pooblaščenca historična zastopnika hrvatskega naroda na razgovor z zastopniki srbskega naroda, da dobimo temelj za sporazum.

Mi nismo eden narod. Za nas to edinstvo ni na mestu. Edinstvo je morada na mestu za državo. Jugoslavijo priznavamo kot mednarodni okvir, toda mi Srbi, Hrvati in Slovenci smo trije narodi, kateri žele neodvisno živeti drug od drugega. Hočemo ostati v enotni državi, toda sedaj forme naše države še ne moremo precizirati.

Temelj našemu sporazumu mora biti najširša konfederacija.

Vsi trije narodi naj imajo svojo posebno državno upravo s posebnim parlamentom, obstojati pa bi moral poseben centralni parlament, ki bi razmostril in razpravljal izključno le o zunanjih zadevah in o najvažnejših notranjih vprašanjih.

Mi smo republikanci in to ostane mo!

Toda smatramo, da o Vaši (!) monarhiji lahko debatiramo. Mi Hrvatje lahko Vašega (!) vladarja sprejmemo kot zastopnika za inozemstvo, kot vojakovodjo in poveljnika za vojsko. Glede inozemstva naj bi bilo ime Jugoslavija, a na znotraj bi bili trije narodi.

Odločno pa je dalje dr. Maček demantiral vest, da pride Radić osebno v Beograd. Korporativno pridejo Radićevi poslanci v Beograd, ko se doseže sporazum z Radićem. Pašiću so stavili za svoje zahteve odgovor do 6. zvečer. Računajo na njegovo starost. Seveda je tudi dr. Maček sodelavcem »Pravde« zatrdil, da pride na vrsto Ljuba Davidović, če se ne doseže sporazum z radikali.

— Beograd, 11. aprila. (Izv.) Ob 18. je bil ponovni sestanek Radićevih delegatov z ministrskim predsednikom Pašićem. Sestanek je trajal samo pol ure in je bil popolnoma formalnega značaja. Tisk, ki stoji na strani Radićevih ter njegovih slovenskih in muslimanskih zaveznikov, razmotriva z velikim in lahko rečeno s pretiranim optimizmom rezultat beogradskih razgovorov. V revizionističnem taboru vlada veselo razpoloženje.

Parlamentarni krogi, ki trezno kalkulirajo, pa vidijo v vsej tej misli navaden politični trik, da se onemogoči radikalno - demokratska koalicija, v najboljšem slučaju pa doseže, da pridejo do odločilne besede v vladi gotove struje in da v svojih pašalikih prevzemo popolnoma v svoje roke oblast in upravo. Nekateri demokrati smatrajo te razgovore za pritisk na njih stranko, da bi se i demokrati jeli pogajati z revizionisti. Gotovo pa je in tako računajo vsi resni parlamentarni krogi, da vsi razgovori z Radićem ostanejo brez vsakega efekta.

ZNAČILNI IN VAŽNI DEMENTIJI.

— Beograd, 11. aprila. (Izv.) »Samouprava«, glavni organ radikalne stranke danes priobčuje dva zanimiva in značilna dementija. Prvi se tiče razgovorov Ljube Jovanovića in dr. Markovića oz. njihovo posredovanja za ustvaritev demokratske radikalne koalicije. Te vesti so popolnoma netočne in tendenciozne. Dalje se tudi dementira vest, da bi bil dr. Velja Popović, bivši šef kabinete pisarne ministrskega predsedstva, oficijelno vodil razgovore z Radićem v Zagrebu. Ti razgovori so bili popolnoma privatne narave. Dr. Popović je odpotoval za praznike v Zagreb k svojemu tasiu.

Telefonska in brzovlakna poročila

Razmah legitimističnega gibanja na Madžarskem.

HABSBURGOVCI RAZVIJAJO ŽIVAHNO AGITACIJO.

— Budimpešta, 10. aprila. (Izv.) Povodom večerajšnje zadušnice za Karla so madžarski legitimisti priredili javno demonstracijo s tem, da so se udeležili zadušnice v velikem številu z vsemi svojimi nekdanjimi odlikovanji in v starih avstro - ogrskih vojaških uniformah. Za to demonstracijo stoji tudi vlada, ki je odredila, da se na svečan način na ta dan proslavi tudi nagodba z l. 1867. V političnih krogih zatrjujejo, da je zadobilo legitimistično gibanje velik razmah in da je Bethlenova vlada stopila v pogajanja z legitimisti. Legitimistična skupina forsira, da stopi v vlado grof Zichy.

— Budimpešta, 10. aprila. (Izv.) Večerajšnje zadušnice za lansko leto umrli Karlo so se udeležili bivši avstro - ogrski oficirji v zelo velikem številu. Javno in ostentativno so prišli k zadušnici v avstrijski uniformi z vsemi odlikovanji na prsih. To legitimistično provokacijo je vlada mirno trpela. Grof Andrássy in Zichy sta glavna voditelja legitimistov. Vodio se pogajanja, da vstopi Zichy v vlado.

Zelo zanimiva pa je bila maša zadušnica v stolnici. Ob katekizmu so bile razstavljene razne krone bivše avstro - ogrske monarhije, na desni: ogrska krona, galiska krona in češka krona, na levi pa: avstrijska krona in hrvatsko-slavonsko-dalmatinska krona. Dalje so bili ob katekizmu postavljeni še razni drugi državni grbi nekdanje monarhije. Na katekizmu pa je bilo državno žezlo madžarske kraljevine.

Z ozirom na ta dogodek je posl. Skakacz stavljal v parlamentu nujni predlog, ali je zakon iz l. 1912., ki je določil detronizacijo habsburške monarhije, še v veljavi. Zahteval je odgovor takoj z ozirom na zunanje-politični položaj. Interpelant je tudi naglašal, da je cela demonstracija imela tudi kolikor toliko oficijelni značaj. Predsednik parlamenta je v sporazumu z ministrskim predsednikom odklonil odgovor.

NEMSKI PARLAMENT ŽALUJE ZA ESSENSKIMI ŽRTVAMI

— Berlin, 10. aprila. (Izv.) Istočasno s pogrebom essenskih žrtev se je vršilo v sejni dvorani parlamenta veliko žalno zborovanje, ki se ga je udeležil predsednik Ebert, državni kancelar dr. Cuno, člani kabineta in pruske vlade ter mnogostevilni zastopniki nemške javnosti.

Ko so utihli zvoke Beethovenove žalostinke, se je dvignil državni kancelar ter z gniljivimi besedami spregovoril o padlih žrtvah in mučenstvu nemškega naroda v zasednem ozemlju. Essenski mučenec so simbol usode, ki je zadela Nemčijo. Kancelar je z močnim govorom izrazil nemški govorniški talent in naslikal francoska grozodejstva, govoril je v vseh mogočih varijacijah o nasilju, nezakonitost postopanju in nezadostni krivici, ki se godi nemškemu prebivalstvu v zasedenih krajih. Iz neznanega incidenta je napravil pompozno silko krivoločnosti francoske posadke, ki ni kriva sama, da teče nedolžna nemška kri. Težka odgovornost pred zgodovino in človeštvom pada za to barbarstvo na francosko vlado. Z druge strani pa je predložil navzočim miroljubnost zatiranega nemškega elementa, ki prenaša krute udarce usode potrpečljivo in udano kakor ovca, ki so jih napadli volkov. Prosil je, da stolnice, ki so ubile neoborožene nemške delavce, lahko uničijo posamezne nosilce nemške odpora, brezuspešno pa je njih delo proti celemu narodu. Borba se vrši okrog vprašanja, da-li se naj povrne krivoločni čas starega veka, ko so tuje armade gospodarile nad celimi narodi kot nad družalo sužnje. Ta borba je sedaj brzokona na vrhuncu. Ne glede na dejstvo, da je bila Nemčija pripravljena mirnim potom poravnati svoje dolgovce, da je hotela žrtvovati vse svoje sile, samo da bo ohranjen v Evropi mir, je nastopila Francija z represivnimi merami in počenja na njenem ozemlju nezasišljene stvari. Pasivni odpor mora nemški narod nadaljevati z vso odločnostjo. V tem boju ne sme biti nobenih strankarskih ali razrednih interesov, nihče ne sme omahovati ali zaostajati. Geslo nemškega naroda mora biti afrot proti zaveznikom. Z bučnim glasom zvonov je zaključil kancelar svojo obširno in pretresljivo jeremiado in zaklical prisotnim v opomin besede Beethovenove simfonije: In postopati moraš tako kakor da bi bila odvisna usoda samo od tvojega delovanja in bi bil edinole ti odgovoren za nemško stvar.

Seveda ko so nemške čete v vojnem času teptale zavezniška tla, požigale, plenile in morale mirno francosko, belgijsko, srbsko, rumunsko in rusko prebivalstvo, ko je bila krivoločnost in nezakonitost na vrhuncu, se niso oglašali zvonovi in Nemčija takrat ni premogla moči, ki bi bil sapa nad grobovi nedolžnih žrtev slično jeremiado.

SKLICANJE ANGLEŠKEGA PARLAMENTA.

— London, 9. aprila. (Izv.) Z ozirom na bližnji sestanek angleškega parlamenta pozivajo listi vlado, da vzame jasno stališče glede odstranitve stanovanske bede, glede zavarovanja proti stavkam in glede ruskega in nemškega vprašanja v zunanji politiki. Ker je na dnevnem redu budgetna razprava, listi obširno razpravljajo o saljanju osebne dohodnine.

ZVIRANJE POSTNIH IN ZELEZNIŠKIH TARIFOV NA MADŽARSKEM.

— Budimpešta, 9. aprila. S 13. aprilom se zviša potniški tarif na madžarskih državnih in privatnih železnicah ter parobrodskih družbah za 50%. Izvzeti so samo tarifi madžarsko - avstrijskih brzovlakov, ki se zvišajo šele 20. aprila. Pri orient - expres vlaku se zviša tarif s 1. majem. Obenem se zviša tudi tovorni tarif, ki variira v odvisnosti od vrste tovara.

REKONSTRUKCIJA BONAR LAWOVEGA KABINETA.

— London, 9. aprila. (Izv.) Listi objavljajo poročila o delni rekonstrukciji Bonar Lawovega kabineta. Konservativci razmotrivalo načrt, kako olajšati Bonar Lawu z ozirom na njegovo slabo zdravje politično delo. Nekateri so za to, da se Bonar Law pozove v zbornico lordov in da prevzame posle ministrskega predsednika Derby ali Curzon.

RESTRIKCIJE AVSTR. MINISTRSTEV.

— Dunaj, 9. aprila. (K. B.) Izredni ministrski svet je odobril odlok zvezne vlade, ki se tiče znižanja števila ministrstev. Glasom tega odloka bo imela Avstrija v bodoče tehi 7 ministrstev: 1.) Urad zveznega kancelarja; 2.) Prosveda; 3.) Socialna politika; 4.) Finance; 5.) Poljedelstvo in gozdarstvo; 6.) Trgovina in promet in 7.) Vojaštvo. Z uradom zveznega kancelarja se spoji poslovanje zunanega ministrstva, dosedanjega notranjega ministrstva in ministrstva pravde. Vodstvo zunanjih zadev se lahko izroči ministru brez portfelja, ki bo imel za svoje funkcije naslov zunanega ministra. To ne bo motilo spojitve zunanega ministrstva z uradom zveznega kancelarja.

— Dunaj, 10. aprila. (Izv.) K restrikcij ministrstev pripominjajo, da kompetenca sedmoro ministrstev še ni fiksirana. Narodni skupščini se predloži zakon, Agende zveznega kancelarja se najbrže tako razdelje, da bo kancelar vedno vodil glavne in velike politične zadeve, dalje pa se odstopijo ostala notranje-politična vprašanja podkancelarju. Vprašanje, kako se imajo zasedati nova ministrstva, še ni definitivno rešeno.

ANGLEŽI GRADE ZRAČNE DREADNOUGHTS.

— London, 9. aprila. (Havas.) »Daily Chronicle« poroča, da namerava ministrstvo zgraditi 12 novih hidroplanov. Podrobnosti o teh zrakoplovih so uradna tajna, vendar pa je znano, da bodo to izraziti zračni dreadnoughti.

ODGOVOR TURŠKE ZAVEZNIKOM.

— Carigrad, 9. aprila. (Havas.) V odgovoru, ki ga je poslala turška vlada zaveznikom, je izraženo njeno zadovoljstvo, izvirajoče iz zavezniškega soglasja glede nadaljnjih pogajanj. Posamezne točke turškega predloga ne predstavljajo v smislu zavezniških zahtev nobene bistvene izpremembe. Turška vlada je zadovoljna tudi s soglasjem zavezniških držav glede novih določil mirovne pogodbe, ki se tičejo medsebojnega postopanja z inozemci. Nota pa izraža presenečenje v tem, da se hočejo zavezniki ponovno pogajati o upravi in sodstvu. Turški vladi se je zdelo, da je to vprašanje že rešeno. Končno turška vlada omenja, da bi izločitev gospodarskih določb pospešila sklep mirovne pogodbe. Vendar pa smatra pojasnitve omenjenih vprašanj kot temelj za mednarodna pogajanja.

STINNES ARETIRAN V PORUHRJU.

— Dortmund, 10. aprila. (Izv.) Hugo Stinnes, ki je večer zvečer zapustil Berlin in odpotoval v Pohurje, je bil danes zgraj z ženo vred na postaji Scharnhorst zasaden od francoske posadke in odveden v navadni prilajni voz, kjer ga nadzira vojaštvo. V vozu je ostal do nadaljne odredbe.

— Berlin, 10. aprila. (K. B.) Listi poročajo iz Mainz, da so Francozi zaplenili v mestni hranilnici akte in približno 14 milijonov mark. Denar je bil določen za izplačilo brezposelnim. Mestna uprava je vložila pri delegaciji renske komisije protest. Od berlinske vlade v Essen odposlanega državnega tatluka Hamma so zaprli Francozi v Scharnhorstu; razven tega so zatvorili tudi prejšnjega poštnega ministra Giesberta, prejšnjega pruskega ministrskega predsednika Stegerwolda in industrilca Hugo Stinnesa, ki pa so bili danes predpoldne zopet izpuščeni. Hamma se še nahaja v zaporu.

TIHON BO OBDOJEN NA SMRT?

— London, 10. aprila. (Izv.) Iz Helsingfora poročajo, da se glas obožba proti patriarhu Tihonu na smrtno kazen in je tudi pričakovati smrtno obsodbo.

NEMIRI V MOSKVI.

— Riga, 10. aprila. (Havas) Čete rdeče armade so zatirale v Moskvi nemire, ki so jih povzročile proticerkvene demonstracije.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 10. aprila. (Uradno vremensko poročilo.) Anticiklon nad Skandinavijo so se razširili proti zapadu. Velik zračni pritisk je prisilil ciklone umakniti se preko južne Evrope. Nad južno Italijo je bil zračni pritisk danes zjutraj zelo nizek. Isto je bilo opažati ponovno tudi v Biskajskem zalivu. V Avstriji je oblačno in deževno vreme. Največ padavin je bilo na Štajerskem. Jutranja temperatura je znašala večinoma okrog 5°. Temeljite izpremembe ni pričakovati. V bodoče se pričakuje večinoma hladno vreme, močni vzhodni vetrovi, ob vzhodnem vzhodu Alp deževno, temperaturna za znatno sprememba.

Politične vesti.

— Seja načelstva Narodnonapredne stranke bo danes v sredo ob 20. zvečer v uredništvu »Slov. Naroda«. Člane načelstva pozivamo, da se zanesljivo udeležijo te seje.

— Slovensko stališče o amputaciji in Hrvati. Večerajšnji »Obzor« posveča stališču, ki so ga zavzeli slovenski listi o vprašanju amputacije Hrvatske in Slavonije od ostalih delov države, članek, iz katerega je razvidno, kako Hrvati zamerijo Slovincem, da se ne dajo v politiki voditi na konopcu bratom Hrvatom. »Obzor« izjavi: »Kritika o amputaciji je v Sloveniji povzročila veliko skrb v javnih glasilih. Treba je vedeti, da je ta kritika za Slovence usodna že, ako si jo samo predstavljajo. Slovenci so delali politiko države v državi, a na račun — spora med Hrvati in Srbi. Vse, kar so dobili, so dobili za to, da vztrajajo na strani Beograda in da ostanejo sami za sebe, izrabljajo politične konjunktore vkljub naglaševanju narodnega edinstva in jugoslovenstva. Brez politične prošlosti, v vsakdanji borbi za svoj narod, so se Slovenci naučili gledati v bodočnost drugače, kakor mi in Srbi. V svobodni kraljevini SHS so popolnoma pravilno gledali na to, da korigirajo ono, kar je avstrijsko favoriziranje nemškega kurza odvzelo v slovenskih pokrajinah slovenski narodni moči. Naj so tudi Slovenci še tako dele v federaliste in centraliste, v tem so bili in so enega mišljenja, da more edino močna Jugoslavija in naj obstoji na katerikoli račun in na katerikoli breme, samo ne na slovenski, pomakniti slovensko narodno posest proti severu in odstraniti bojazen pred raznarodovanjem. Zato je tudi »amputacija« grozna beseda za Slovence in zato so tudi vsi brez ozira na stranke in politične raznomišljenosti nastopili proti nji. Demokratiški listi najmlajših »Jutro« in »Tabor«, konservativni »Slovenski Narod«, ljubljanski »Avtonomist« in klerikalni »Slovenec«, vsi so se te dni jeli baviti z vprašanjem amputacije. Ono, kar sta pisala »Jutro« in »Tabor«, to ni zanimivo, no, zato je zanimivejše kar piše o tem »Slovenski Narod«. Priobčujoč izvajanja srbskih listov, naglašajo ta list, da v Beogradu še vedno razmišljajo o nasilnih sredstvih, s katerimi bi ukrotili »zbesnelega hrvatskega bika in klerikalnega slovenskega junčka.« Toda, tako zaključuje list, to se beogradske vladi ne more zameriti. To pravi »Slovenski Narod« z ozirom na slovensko izkoriščevanje politične konjunktore. Zato tudi povdarja dalje, da Radićevi in Korošičevi pristaja v bistvu žele isto, kakor oni v Beogradu s svojo amputacijo. Razlika ni v metodi, marveč samo v tempu. Prvi to hočejo stopnjevati, drugi pa takoj. Kakor se vidi, se je »Slovenski Narod« s to stališčem vilo modro izognil tako ideji centralizacije, kakor avtonomističnemu pokretu, ker glavno je, da Slovenija ostane v političnem oziru taka, kakršna je, a to je ekskluziven narodni teritorij, ki ostane zase tako v slučaju avtonomije, kakor tudi v slučaju največje centralizacije.« Gotovi hrvatski krogi ne morejo pozabiti Slovincem, da so si ustvarili v splošnem kaosu urejeno in dobro funkcionirajočo upravo, ki je povzročila, da so razmere v Sloveniji kolikor toliko vendarle konsolidirane, česar se o Hrvatski pač ne more trditi, pač pa tisti poti, kakor Hrvati, bi ne-Ako bi Slovenci od vsega začetka stoma imeli sedaj v Sloveniji isti upravni kaos, kakor vlada na Hrvatskem. Klerikalna stranka je v zadnjem času zaplavala v Radićeve politične vode in se dala vpreči v Radićev politični voz, zato se bojimo, da bo tudi to imelo slabe posledice za Slovenijo in slovensko ljudstvo, saj je računati s tem, da bodo tudi pri nas zavladale slične razmere, kakor na Hrvatskem.

— Zaroča druge italijanske princezine. Listi iz Rima poročajo, da se vrši dne 1. maja zaroča druge hčere italijanskega kralja, princezine Mafalde z belgijskim prestolonaslednikom. — Daleč je do pogajanj, še dalje do sporazuma! O baje sklenjenem sporazumu med vlado in Radićem piše večerajšnji »Obzor«: »Po Zagrebu so se širile vesti, da je sporazum med Radićem in Pašićem gotova stvar, z ozirom na to so se že tudi delale kombinacije glede sestave nove vlade. Vse te vesti so za sedaj preuranjene, ker gre pri tem šele za prve informativne korake, a do službenih pogajanj je še daleč, a še daleč do sporazuma.« — Iz tega je razvidno, da smo imeli popolnoma prav, ko smo z največjo skepsjo in opreznostjo večeraj sprejeli zagrebške vesti, ki so vedele povedati o že perfektnem msporazumu med Radićem in Pašićem.

— Socialistična stranka za Slove-nijo je minulo nedeljo zborovala ves dan v Celju. Obravnavala so se razna organizatorična vprašanja, med temi se je posebno razpravljalo, kako zopet spraviti v enotno socialistično fronto na toliko raznih frakcij razcepljen slovenski proletarijat. Razpravljalo se je

tudi o strankinem tisku. Sklenilo se je, opustiti misel preselitve strankinega glasila »Naprej« iz Ljubljane v Celje, kjer bi naj izhajal dva- do trikrat na teden. List ostane v Ljubljani in tudi v bodoče izhaja kot dnevnik, dasi bo to stranki veliko breme.

Gospodarstvo.

— Zimni trg v Somboru. Sombor, 10. aprila. (Izv.) Ker ni posebnega povpraševanja po blagu, so cene stalne. Pšenica notira 450—465, oves 300—310, kuruza za takojšnjo dobavo 260—270, za dobavo v maju 280 do 285, pšenična moka »0« 675—715, »2« 650—675, za krušno moko je malo zanimanja in notira 570—580, otrobi 170 do 175.

— Zagrebški trg. Zagreb, 10. aprila. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno bačka, odnosno vojvodinska postaja notirajo: Pšenica (75—76 kg) 450—455, začasno suha kuruza 265—270, rž 450. Ječmen za pivovarne 215—220, oves 290—301, pšenična moka »0« 675—700, »2« 650—675, »6« 625—650, za krmo 220—250, drobni otrobi 160—180, debell 200—240. Tendence mirna, povpraševanje po moki.

— Razviliše zagrebške borze. V kratkem se vrši četrti letni občni zbor zagrebške borze. Borza je začela z delom 4. junija 1919. Njen promet v treh letih je bil sledeč: V efektnih devizah ter valutah računano v din.: Leta 1919 35.715.545,56 in 43.168.062,71, 1. 1920 147.210.302, — in 463.504.932, —, 1. 1921 70.404.968,25 in 1.178.280.110,75, 1. 1922 52.067.009,55 in 2.134.475.044. Najinteresantnejši promet na borzi je bil promet z dolarji. L. 1920 je bilo v prometu 4.437.497 dolarjev, 1. 1921 3.383.483 dol., 1. 1922 samo 1.019.106 dol. Zlata (napoleonovor, 20-kron. zlatov in turških lir) je bilo leta 1920 in 1922 takole: Dunaj 68.849.452, 228.583.014, 260.560.541, Italija 52.586.597, 194.166.222, 527.211.222, Praga 44.458.277, 172.520.519, 497.816.290, Berlin 41.802.614, 186.899.002, 188.569.551, Newyork 18.030.750, 40.603.511, 58.763.056, Pariz 15.538.603, 42.704.298, 129.238.742, London 6.727.624, 59750.360, 207.727.310, Curih 1.739.403, 25.962.497 in 79.310.726.

— Razpis del za vpostavitve turbine na verskorakladni žagi FORTUNA v Grabnu pri Gorjah. Žel. postaja Bled (Podhom.) Na podlagi odredbe Direkcije šum v Ljubljani z dne 20. marca 1923. štev. 289 se javno razpisujejo vsa stavbna dela za vpostavitve nove Francis turbine na versko zakladni žagi Fortuna v Grabnu pri Gorjah žel. postaja Bled (Podhom.) Načrti in splošni stavbeni pogoji so na vpogled pri direkciji šum v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1 in pri šumski upravi na Bledu. Pravilno setavljen in s kolekom 3 Din. takso 20 Din in 10% vadijem opremljena ponudba je vložiti v zapečatenem ovoju pri šumski upravi na Bledu najpozneje do 25. aprila 1923. opoldne.

Julijska krajina.

— Nov fašistovski napad na tiskarno »Edinosti« v Trstu. Mussolini prepoveduje fašistom nasilstva in po fašistovskih kongresih nasvetujejo voditelji umerjenosti in opustitve dosedanjega nastopanja, toda tržaški fašisti so še vedno tega prepričanja, da store veliko patrijotično delo, ako hrulijo in napadajo Slovence, za Italijo in njeno bodočnost nad vse vzvišene zasluge pa si hočejo priboriti z napadi na »Edinost«. Več napadov je že bilo in kakor kaže, ne bodo še prenehali. V soboto ponoči je kakih 40 fašistov razgrajalo in razbijalo pred tiskarno. Potolkli so vse šipe na pritihih vratih, potem so vdrl v tiskarno, hoteč priti do strojev in napraviti veliko škodo ali celo uničiti tiskarno. Zadržala jih je straža 5 orožnikov, na kar so se umaknili. Škode so napravili okoli 500 lir. »Edinost« je pošten, umerjen pa odkrit slovenski list, katerega glas bi morali Italijani vpoštevati, ako bi jim bilo res mar za dobro sožitje med njimi in Slovenci. »Edinost« govori resnico in krepko zastopa pravice slovenskega ljudstva, nikdar pa ne zapiše nobene take besede, katere bi se dala tolmáčiti za proti državi naperjeno in nikdar ne žali Italijanov. Z razmerami računa in stremi po miru in redu ter išče pot, ki bi dala Slovincem v Italiji življenje, katero bi odgovarjalo tisti toliko hvalisani italijanski svobodi in pravičnosti. Zakaj torej napadajo fašisti »Edinost«? Pač edino le iz skrajnega sovraštva do Slovincem, katero je prešlo iz predvojne dobe v povojne čase, ker je bilo pod Avstrijo globoko ukoreninjeno v izvestne italijanske sloye in je avstrijska oblast v Primorju znala izborno gojiti sovraštvo do Slovincem v italijanskih vrstah. To se ne da tako hitro iztebiti. Ali Italijanska oblast bi morala delati z vso silo na pomirjenju med Italijani in juljskimi Jugoslovenci, kajti drugače bo Juljska krajina vedno velika ovira za dobre odnose med Italijo in Jugoslavijo! V Italiji zelo strogo kaznujejo nasilstva, katera vrše fašisti z ricinovim oljem nad svojimi nasprotniki — še mnogi strožje kazni pa zaslužijo novi napad na tiskarno »Edinosti«, ako se ima Italija res vrniti k legalnosti. Napadalcu so znani, nasilstvo je ugotovljeno, besedo ima sedaj italijanska justica.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

OPERA.
Sreda 11. aprila: Janko in Metka Red B
Četrtek 12. aprila: Čarostelec Red E
Petek 13. aprila: Plesni večer Izven.
Sobota 14. aprila: Janko in Metka Red C.
Nedelja 15. aprila: Gorenjski slavček Izven.

DRAMA.

Sreda 11. aprila: Otok in struga Red C
Četrtek 12. aprila: Othello Red D
Petek 13. aprila: Idiot Red A

— Slovenski pravnik. Slavnostna študijka na čast dr. Danilu Majaronu ima naslednjo vsebino: 1.) Danilo Majaron (slika) 2.) Univ. prof. dr. G. Krek: Organizacija sodišč po najnovejšem zakonskem načrtu 3.) Univ. prof. dr. I. Zolger: Da li je naša kraljevina nova ili stara država? 4.) Dr. Janko Polec: Grb kraljevstva Ilirije. 5.) Dr. France Goršič: Lastnina in zakonodaja o stanovanjih. 6.) Fr. Z.: Službene novine (listek). 7.) Književna poročila univ. prof. dr. M. Dolenc in dr. Leonida Pitamca. 8.) Razne vesti: XXXIII. redna glavna skupščina društva Pravnika. Priloga: Odločbe stola sedmorice v kazenskih stvareh.

— Hana Pirkova v »Toski«. Enako, kakor »Nizavje« je Pirkova tudi v Toski v polni meri zaslužila naše iskreno občudovanje. Polnovredna je kot pevka in morda še bolj kot igralka. Tako moč bi si stalno želeli na našem gdu. Bila bi n. pr. po svoji figuri in odločnosti izborna »Katra« v »Jenuše krasna partnerica Thelery« itd. Seveda sta k tako silnemu današnjemu uspehu pripomogli Šimenc kot Cavaradosi, ki je zaslužil ovacije pri odprti sceni. In Balaban kot Scarpa. S takimi pevci in igralkami ne more biti težko izbrati za partituro vse, kar je v nji silnega in lepega, brez ostanka. Za to pa je bila današnja Tenska ena najmočnejših, kar smo jih v Ljubljani doživeli.

— Spevovlaka »Sirota Anka« in pevski nastop malih Slovencev se ponovi v nedeljo dne 15. aprila ob pol 11. dopoldne v dramskem gledališču. Cene bodo nekoliko nižje kakor pri premieri. Vstopnice se dobivajo od četrta dalje pri dnevni gledališki blagajni (operno gledališče).

Sokolstvo.

— Sokol II. objavila: Vsi, ki nameravate igrati na tomboli dne 15. t. m. oskrbite se s tablico takol. Cena Din. 2,50 je z ozirom na res dragocene dobrote (7 glavnih in veliko število činkov in kvatern) naravnost malenkostna. Kdo si ne želi biti srečen? Gotovo oni, ki ne riskira par dinarjev. Porabite ugodno priliko. Opozorjamo na razstavo nekaterih dobrotov v izloži modne trgovine Drago Gorup, Prešernova ulica in pri br. Mško Krapežu, Jurčičev trg. Prebrite pridivite se namenjen v kritje dolga za telovadišče na Prulah.

— Sokol v št. Vidu nad Ljubljano poročaj 5. avgusta t. l. svoje 15 letnico v zvezi z javno telovadbo Pin veselico. Prosimo vsa bratska društva iz bližnje okolice, da ne priredujejo ta dan svojih prireditev. — Odbor.

— Telovadni nastop naraščala in dece ljubljanskega Sokola se vrši v soboto, dne 14. aprila t. l. ob 8 uri (20.) v telovadnici »Narodnega doma«. Natančen spored se pravočasno objavi.

Turistika in snort.

— Gradjanski v Španiji. V soboto je Gradjanski nastopil proti F. C. Barceloni in zmagal po lepi igri s 3:0. Sodnik dober.

— Revanšna tekma Gradjanski : F. C. Barcelona 1:0. Gradjanski zmagali v ponovljenem tekmi se odigrala pred 25.000 gledalci revanšna tekma med obema imenovanimi kluboma, v kateri je Gradjanski zmagal z 1:0. Gradjanski je nastopil brez Perške, ki je bil blesan. Goal je zabil Babič. Junak dneva pa je bil Vrdjuka, ki je ubranil nebroj udarcev na goal in tudi eno »enajstmetrovko«. Se en regularni goal. ki ga je zabil Mantler, sodnik ni priznal. Gradjanski je bil predmet velikih ovacij s strani publike.

— Maribor : Celje 5:0.

— Sašk : Slavija (Sarajevo) 2:2.

Društvene vesti.

— Čehoslovenska Obec žada vsechny členy, aby se sčastnili v sobotu dne 14. t. m. ve Hvězdě Jihoslav. - Čes. Ligy potádané oslavy.

— Občni zbor Umetnostno zgodovinskega društva se vrši v petek, dne 13. t. m. ob pol 3. uri pop. v pisarni gospoda šefa oddelka za prosveto v palači pokr. uprave II. nadst. Dnevni red: Poročilo odbornikov. Volitev novega odbora. Even-tualnosti.

— J. n. a. d. »Jadrana« vabi vse člane na društveni sestank, ki se vrši v četrtek 12. aprila ob 20. Na dnevnem redu je, gospodarski položaj tovarištev.

— Tovarišem Triglavom v Zagrebu! Tajništvo J. A. D. »Triglav« v Zagrebu obvešča svoje člane, da traja redno vpisovanje v letni semester od 6. aprila do 19. aprila. Prošnja za menzo in stanovanje je vložiti čim prej. Za razne druge informacije tajništvo članom na razpolago. Za odgovor naj se priloži znamka. — Tajništvo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1943.

— 100 = 20. Klerikalno komunistična večina na našem magistratu je marljivo na delu. Ker nima v svoji sredi nobenih strokovno izvežbanih sil, ki bi mogle opravljati delo v posamnih oddelkih, so zadnjič sklenili, da pritegnejo v te oddelke izven občinskega odbora stoječe strokovnjake, ki jim naj pomagajo iz zadrege in izvlečejo občinsko kareto iz blata. Da si s tem izdajajo klerikalno-komunistični občinski očetje pravico ubožno spricalo, tega se seveda ne zavedajo. Javnosti bi bilo to vseeno, ako bi je pri tem ne brigalo dejstvo, da bo morala občina vse te strokovnjake drago plačevati, ker danes pač ni mogoče zahtevati, da bi ti strokovnjaki, ki so večinoma po poklicu uradniki, opravljali te posle brezplačno — samo na ljubo nesposobnim klerikalno-boljševskim občinskim očetom. Ti očetje so jeli tudi temeljito reševati socijalno vprašanje. Predvsem jim je na srcu gmotno stanje magistratnih uslužbencev. Da odpravijo bedo med občinski uslužbenci, so sklenili zvišati njihove prejemke, in sicer po temle načrtu: delavci in sluga dobe 100% povisek dosedanjih prejemkov, uradniki pa 20%. Na ta način se na dejajo odpraviti bedo in pomanjkanje predvsem v uradniških krogih. Vest o tem modrem sklepu so z zadoščenjem in radostjo sprejeli tako delavci kakor uradniki, posebno uradniki so bili naravnost oduševljeni nad to klerikalno-boljševsko modrostjo v reševanju socijalnega vprašanja. Kakor čujemo, se je zgledala pri voditeljih večine posebnih deputacija, ki je predlagala, da naj uradniki, sluga in delavci med sabo zamenjajo svoja službena mesta. Ker je duševno in ročno delo po mišljenju klerikalno-boljševskih modrijanov enako vredno, je računati s tem, da bodo merodajni gospodje na magistratu zanesljivo sprejeli ta umestni predlog. Zato se lahko zgodi, da se bo nam v Ljubljani že v kratkem nudil prizor, da bodo spretno sukali pero v magistratnih uradih prejšnji cestni po-metači, odgovornosti polno in težavno službo snamežnja mestnih ulic pa bodo opravljali s brezovimi metlami oboroženi bivši magistratni uradniki.

— Srpkinja za pok. dr. Tavrčarja. Da ceni dr. Tavrčarja vsa Jugoslavija in priznava njegove vsestranske nevenljive zasluge, da ga ljubijo in sočustvujejo ob njegovi izgubi, nam pričajo tudi sestre Srpkinja, ki so na razne načine počastile njegov spomin. Kmalu po smrti našega moža prvaka je imel »Narodni ženski Savez SHS« v Beogradu žalno sejo, na kateri se je njegova predsednica, ga Danica Hrističeva v izredno prisrčnih, toplo občutenih besedah spominjala genijalnega in postrvovalnega Jugoslavena, dr. Tavrčarja. — 27. marca t. l. je imelo »Kolo srpskih sestara« v svojih novi trinadstropni zgradbi Frankopanska 11 tudi žalno posmrtnico za dr. Tavrčarjem. Podpredsednica, naša dobra znanca, ga Persida Prodano-vičeva je izčrpno očrtala delovanje našega velmoža za naš narod. Srpske Kolašice so tudi določile primerno svoto za slovenski dobrodelni namen v počaščenje spomina velikega pokojnika. Čegar dlimidum animae, njegova dobra žena, uživa nedeljene in najtoplejše simpatije vseh Srpkinj. Srečujemo pri seji navzoča Slovenka se je iskreno zahvalila za sestriško sočustvo ter je naglašala kako lepe spomenike je postavil literat dr. Tavrčar jugoslovanski ženi v svojih spisih. Obetala je, da hoče poročati doma, s kolikim zanimanjem spremljajo sestre Srpkinja vse dogodke v Sloveniji, kar je tudi na zadnji seji »Kola«. — Na inicijativo ge Dan. Hrističeve se vrši v kratkem v Beogradu tudi Tavrčarjeva akademija. Nekaj naših tamošnjih Slovencev bo med drugim recitiralo odlomke iz njegovih najmarkantnejših del. — Tudi druga ženska društva v Beogradu so imela žalne seje za pok. dr. Tavrčarjem. Vse to nam priča, da se čim tesneje družimo v celoto, ki je in mora ostati nedeljiva enota, da so srpski interesi naši, a naši interesi tudi srpski. Vsaj jugoslovanske žene homo vedno in z vso vztrajnostjo zasledovale cilj velike, nerazdružne Jugoslavije.

— Slovenski javnosti. Odbor za prenos leta 1918 vsed upora v Judenburgu po prekom sodu ustreljenih vojakov biv. 17. p. p. je razposlal nabiralne pole za nabiranje prostovoljnih prispevkov. Iz dosedanjih uspehov ugotavlja odbor dejstvo, da so se naši prošnji v obilni meri odzvali mali ljudje, predvsem delavci in uradniki. Pogrešamo odzivov večjih industrijskih, trgovskih in denarnih zavodov in bogatejših posamnikov. Dovoljujemo si s tem ponovno opozoriti na veliki narodni pomen programa omenjenega odbora in prosimo, da slovenska javnost s živim zanimanjem pokaže, da ni pozabila strašnih dni bojev za našo svobodo. Prispevke je pošiljati na naslov: Odbor za prenos leta 1918 vsed upora v Judenburgu po prekom sodu ustreljenih vojakov biv. 17. p. p. v Ljubljani.

— Akademija Jugoslovensko-čehoslovaške Lige v Ljubljani. V soboto, dne 14. aprila 1943 priredi Jugoslovensko-čehoslovaška Liga v Ljubljani v proslavo petletnice pri-sege »Zvestobe za zvestobo« v dvorani Kazine akademijo in ples s sledečim sporedom: 1.) Nagovor pred-sednika Lige dr. K. Trillerja; 2.) a) Arila »Roze« iz Smetanove opere »Tajnost«; b) L. M. Škerjanec: Po-čitek pod gor. Poje gospodična Lu-blica Stiškoj; 3.) Svatopluk Čech: Slovanska hymna. Rectitue univ. prof. dr. Burian; 4.) a) Smetana: Arila je-čarja iz opere »Dalibor«. b) Čajkov-sky: Kdor sam mre koprneč... Poje gospod Julij Betetto. Pri klavirju g. kapelnik Balatka. Pričetek ob pol 21. zvečer. Od 22. dalje ples, pri kate-rem svira oddelek godbe dravske divizijske oblasti. Vstopnica 4 D 10 (za rodbino 3 članov d 20 D) se ho-do prodajale od 8. ure dalje pri bla-gajni v Kazini. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

— Basst zagrebško opere Josip Križal je težko obel na plučnici.

— Zdušnica za vladko Josipa Jurja Strossmayerja. Včeraj na dan obletnice smrti Jurja Strossmayerja, je priredila Ju-goslovenska akademija znanosti v Zagre-bu v stolni cerkvi svečano zdušnico, ki jo je daroval biskup dr. Premuš. Prisostvovali so zastopniki civilnih in vojaških oblastí in veliko število občinstva.

— Tolminski pante v Bohinju. Pišejo nam iz Bohinjske bistrice od 10. tm.: V ne-deljo 8. tm. se je vršilo pri nas predavanje, kar je za Bohinjski zelo redkega. — Po-družnica društva »Soca« je povabila iz Ljubljane gosp. ravnatelja Joško Cvek-a, ki nam je predaval o »Tolmiskem pante«. — Groze polna tragedija je to, kakoršnjih je malo zaznamovanih v zgodovini Slovencev. In kar je za naše razmere posebno karakte-ristično: ta zgodovinska tragedija je ne le našemu ljudstvu sploh, ampak tudi pove-šni inteligenci — španska vas. Le malokomu je znano, da je bilo 20. 21. in 23. aprila 1714 na glavnem trgu v Gorici javno ob-ogljanih 11 Tolminskih kmetov, ki so se borili za »staro pravdo«, katerih dele teles so krvniki razobesili več dni na kole v Gorici in okolici. Hvaležni smo gosp. predavatelju, da se je potrudil k nam in z živo besedo po-jasnil to tragikopno zgodovinsko dejstvo. Retičiral je tudi več dr. Gradnikovih pe-mi »Tolminski pante« ter končal svoj pol-druugo uro trajajoč, domovinske ljubezni plamteč govor s pozivom, naj delamo vsi za konsolidacijo naše lepe države, kajti to je predpogoj za srečo in zadovoljstvo našega naroda tudi predpogoj za svoečasno osvoboditve zaslužnih bratov. — Nedeljsko predavanje, ki je bilo brez vsake politično strankarske primesi, ostane vsem poslušal-cem v nepozabnem spominu.

— Na naslov Južno železnica. Pišejo nam: Ko se bo sestavil spomladaj nov vojni red, naj vendar blagovolji upeljati na progi Rakek-Ljubljana proti večeru še en osební vlak, ki bi dohajal v Ljubljano okolo 19. zvečer kakor v prejšnjih časih. Zdalj voz prot Ljubljani zadnji opoldanski okrog 11. nato pa celih dvanajst ur noben osební vlak več. To je vendar malo predlog od-mor. Prebivalstvo ob tej progi bo ravnatel-stvu prav hvaležno osobito še Ljubljancim, ki bi tudi radi semtertja izleteli tudi na to stran.

— Predavanje iz vrtnarstva. V četrtek dne 12. tm. bo ob 8. zvečer v dvorani na Mladiki nadaljeval g. profesor J. Verbič predavanje v gojenju lepoticnih sobnih rast-lin. Vabimo člane sadjarskega in vrtnar-skega društva, kakor vse prijatelje in ljubitelje vrtnarstva.

— Predavanje. V nedeljo dne 15. tm. ob 10. uri dopoldne se vrši javno predavanje v prostorih kina Matice o Veliki Rumuniji. Predava g. dr. Valter Bohinec. priv. doc. Vstopnina 2 Din.

— Zopet nov župan v Višnji gori. Pi-šejo nam: »Kakor čujemo, je dosednji žu-pan v Višnji gori odstopil. V najkrajšem času imajo biti nove volitve obč. predsto-jnika. Toda odborniki, razen par, niso nič kaj v navdušenju za županski stolček in jih kar nič ne mami županski nimbus. Skoro da bi bilo treba iti po župana kam na po-sodo, kar s omini, ki bi hoteli županovati, bi pa ljudje ne bili zadovoljni. Bomo vi-deli, kdo bo novi mož.«

— Prihaja za obisk cele naše morske obali. V času od 10. do 22. maja t. l. pri-re-di Zagrebško društvo za turški promet iz-let na salonskem parniku »Salona« ob celi naši obali Jadrana. Obiskalo se bo vse važnejše industrijske točke Dalmacije in vse historične znamenitosti ob obali. Izlet je v prvi vrsti namenjen našim gosposad-skim krogom. Toplo se priporoča udeležba tudi iz Slovenije, kajti tako udobne in ce-nene prilike za spoznanje naših obmorskih znamenitosti od Sušaka do Bara v Črnogori ne bo več tako kmalu. Pri'ave sprejema do 18. t. m. in vsa pojasnila daje (tudi te-lefonično) oddelek ministrstva trgovine v Ljubljani, tel. 47.

— Za jugoslovensko Matice: O. Anton Stergar, Kamnik, nabral pri lovskem več-ru (pri Kendi) 102,50 Din; Ga Elsa Cerinčuk Kamnik, nabrala v Rogški Stajni 120 Din; Ob priliki poroke g. Andreja Lutmana s zdc. Gruntarjevo v Ljubljani se je nabralo 1042,50 Din. Iskrena hvala! Posnemajtel!

— Zračni promet v Jugoslaviji. Po in-cijativi Aero-kluba v Beogradu se uvede v kratkem stalne zračne črte in sicer Beograd-Zagreb-Subotica in Beograd-Saraje-vo-Split. Zračna služba bi prevzela pisma, zavole in osebe. Pot iz Beograda v Zagreb bi trajala 2 uri in pol, v Sarajevo 2 uri. Cena bodo kolikor toliko stala.

— Popravek. Včerajšnji dnevno vest z univerze popravljamo v toliko, da je tro-ba čitati mesto dr. Kušelj — pravilno dr. Kušelj.

— Najskrenejša zahvala vsem, ki so ob priliki požara v Mengšu pomagali rešiti naše imetje in družbo »Sokol« za izdatno denarno pomoč. — Družba Zupančič.

— Celjske vesti. — V pokoj je sto-pil na lastno prošnjo g. Fr. Exel, bivši začasni vodja mestne deželjske osnovne šole v Celju. Vpokojen je Ferd. Wolf, učitelj na mestni deželjski osnovni šoli v Celju — Kot Nemca ga je ob prevratu prevzela narodna vlada in je dosedaj po-učeval na nemških vsoprednicah. — Nem-ska tiskarna »Celeja« se ne pre-seli iz Celja. Nekateri listi so zadnje dni prinesli vest, da se namerava nemško tiskarsko podjetje »Celeja« v Celju pre-seliti v Maribor. Kakor izvemo, so te vesti netočne in Nemci na tako preselitev ne mi-slijo. Pač pa namerava svoje podjetje v Celju spopolniti tako, da bi svoje nemško glasilo lahko izdajali po večkrat na teden, česar sedaj vsled tehničnih zaprek ne mo-rejo storiti. — Inšpektor v pro-svetnem ministrstvu, bivši ravnateljski puške gimnazije, g. Fran Valda, se je na inspekcijskem potovanju mudil te dni v Celju. Ob tej priliki je svojim stanovskim tovarišem dal zanimiva pojasnila v materi-alnem in organizatoričnem oziru srednje-šolskega vprašanja. — Antiaikholna razstava se je v nedeljo 8. aprila vršila v trgovski šoli v Celju. Razstava je ob-stojala iz 54 sistematsko sestavljenih tabel po dr. Pfeidererju, raznih plakatov in pri-merjalnih tabel. Razstavni material je dala na razpolago abstinentna loža »Preporoda« v Zagrebu.

— Nove telefonske govorilnice. Da se je telefonsko omrežje v Sloveniji zadnja leta znatno razširilo, je znana stvar. Ljudstvo se dosti raje poslužuje telefona kakor brzojav in vse kaže, da bo telefon v nekaj letih izpodrinil brzojave. Sploh brzojavni promet vidno nazaduje, zlasti v krajih, kjer imajo tele-fon. A telefonski promet bi se še vse bolj razmahnil, ako bi ne bili instalacijski stroški tako neznostno veliki in govorilne pristojbine naravnost pretirane. V bližnji bodočnosti dobi javno govo-rilnico: Videm pri Dobrepolah, Velike Lašče, Črnomelj in Metlika, kjer so že izvršili napeljavo od kolodvorov do poštnih uradov, za tem pride na vrsto Litija, Zagorje in še nekaj drugih pro-metnih krajev. Potemtakem je zama-movati vendarle nekaj napredek. Žal ne v poštnem in brzojavnem pogledu, pač pa glede telefonskega omrežja.

— Razpisana služba. Pri ravnateljstvu splošne bolnice v Ljubljani razpisuje se mesto asistenta na nevrolško-psihiatrčnem oddelku. Interesente se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— Strahovita eksplozija v mlinu. Po vesteh iz Cuprila na Hrvaškem je 7. tm. eksplodiral v mlinu bratov Momirovič v selu Dupnica parni kotel. Eksplozija je bila velika. Cel mlin je bil porušen. Izpod ruševin so potegnili 10 mrtvecev in 20 ran-jenih. Pod ruševinami se nahaja še deset ljudi, za katere ni znano, če so ostali na življenju. Škoda znaša več milijonov, ker so uničene vse naprave ter velike količine žita in moka. Med seljaki je zavladala panika.

— Če žena moč preveč kontrolira. V Pančevu se je neka žena na jako čuden način hotela preprečiti o zvestobi svojega moža. V nekem hotelu so zaslačili detektivi Nastasio Danilović, ko je bila obločena v moške hlače, da je lahko špijunalna za svo-jim možem.

— Stavka zagrebških mesarjev. Ker je aprovizacijski odsek v Zagrebu začel kontrolirati mesarje in jim tudi diktilar ce-ne, ki bi odgovarjale delavskemu stanju, so stopili mesarji v stavko, vendar niso vsi mesarji solidarni in jih več prodaja me-so. V Zagrebu vlada sedaj hudo pomanj-kanje mesa. Oblasti nameravajo podvzeti energične korake.

— Kino Ideal predvala od petka do včetrši nedelje t. l. 12. do včetrši 15. t. m. film »TEODORA« Bizantinska carica, v ka-terem igra glavno vlogo Rita Jolivet. Film je dosedaj največje monumentalno filmsko delo v 6dejanjih. Predstave se vrše za ta program izjemoma vse štiri dni dopoldne in popoldne in sicer dopoldanska predsta-va ob pol 11. uri popoldanska predstava pa: 3. pol 5, 6. pol 8 in 9. Radi reda se vltudno prosí, da se k predstavi prihaja točno.

— V kavarni »Central« danes in vsak dan koncert, vstop prost. Začetek ob 21 uri. Za obilni obisk se priporoča Stefan Miho-lič, kavarnar.

— Pri glavobolu, omotičnosti, tesnobi v prahu, strpanju srca, ki jih povzroča te-lesno zaprtje, grenčica »France-Jožef« pre-bavila temeljito očisti in odstrani ves pritisk — Čevlje kupujte od domačih tovaren tvrdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Pe-ko«, ker so isti priznani na boljši in na-cenejši. Glavna zaloga na debelo in drob-no Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

„Kino Tivoli“.

Pozor! LYA MARA! Pozor! Filmska komedija »Devojka iz Pi-cadille« s priljubljeno filmsko divo Lya Maro v glavni vlogi, je poleg »Sodo-me in Gomore« najsijajnejša atrakcija te sezone in prekaša po svoji original-nosti vse dosedaj tukaj igrane filme Lya Mare. Spretno aranžiran in globo-ko zasnovan film nam poleg svoje hu-morne strani prikazuje momente, ki vz-bujajo občudovanje in trepet. Lya Ma-ra povzroča v svoji naivni ljubosti salve smeha. Dober renomé, ki ga uživa, bo s tem filmom še povečan. Prvi del se predvalja 12. 13. 14. in 15. aprila.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

ITALIJANSKE SENZACIJE O USTA-NOVITVI ŠTIRIH DRŽAV V JUGO-SLAVIJI.

— Rim, 11. aprila. (Izvir.) Včerajšnji popoldanski in današnji tisk priobčuje senzacionalna poročila, datirana z Re-ke in Beograda, ki govorijo u ustanovit-vi štirih držav v Jugoslaviji. Prvi je pri-občil to senzacijo »Giornale d' Italia«. Ta list je včeraj popoldne omenil, da je pričakovati, da se doseže sporazum s Hrvati in da se pristane na revizijske ustave. Podčrtal je stavek, da se usta-nove štiri avtonomne in federalistične države. To je za Italijo velike in nove važnosti, ker bodo Slovenci in Hrvati neposredni sosedje Italije. Obe zemlji pa ste napram Italiji neprijateljsko razpoloženi in odpade dosedanjí pomir-ljivi duh Srbije. Z ozirom na neprijat-eljske tendence v Ljubljani in v Za-grebu je pričakovati, da se reško vprašanje zavleče in sploh — ne reši.

— Rim, 10. aprila. K. B.) Italijanski tiska javlja iz Beograda, da je sestane med Pašičem in Radičem (!?) dovedel do rezultata, da se ustanove štiri av-tonomne države: 1.) Slovenija, 2.) Hrvatska s Slavonijo in Dalmacijo, 3.) Bo-na in Hercegovina in 4. Srbija z Vojvo-dino in Crno goro. Ustanove se poseb-ni parlamenti po vzgledu deželnih zbor-ov bivše Avstro-ogrske monarhije. — Italijanski tisk izraža bojazen, da se razmerje med Italijo in Jugoslavijo poostri in da se bodo pogajanja v ita-lijanskem vprašanju zavlekla.

VAŽNE SPREMEMBE V RAZDELITVI PROG DRŽ. ŽELEZNIC.

— Beograd, 11. aprila. (Izvir.) Pred dnevi smo kratko zabeležili, da pripada postaji Slov. Brod in Vinkovci pod subot-sko direkijo. Pred dnevi so bila v smislu sklepa ministrskega sveta z dne 24. marca 1923 izdana merodajni železniški upravni oblastem potrebna navodila, kako je izvesti zadevno razdelitev. Izvedba se ima izvršiti s 15. t. m. Pod subotško di-rekcijsko pripadele te-le železniške proge: Brod-Vinkovci-Bogolevo, 2.) Vinkovci-Brčka, 3.) Vinkovci-Zupanja, 4.) Vinkovci-Gaboš-Osljek, 5.) Str. Vrpolje-Samac, 6.) Str. Vrpolje-Osljek, 7.) Osljek-Dall.

Direkcija drž. železnice v Subotici ima prevzeti vsa poslopja, naprave, inventar, material in drugo. Vse osebe začasno ostane na mestu in je podrejeno omenjeni direkiji v disciplinskem in administrativnem pogledu. Brod postaja ostane pod Suboti-co, njega kurilnica in delavnica pod za-grebško upravo. V Brodu bo stalen zastop-nik zagrebške direkije.

OTOK LOKRUM POSTANE DRŽAV-NA LAST.

— Beograd, 11. aprila. (Izvir.) Kakor znano, je bil otok Lokrum privatna last knejkinje Windischgrätz. Pogajanja med njo in novo vlado so tako uspe-la, da kupi naša država ta otok od kneji-nje. Podpisana je zadevna pogodba in kupnina znaša 11 milijonov dinarjev. Ministrstvo pravde je odredilo, da ge-neralna direkcija državnega knjigovod-stva izvrši plačilo kupnine.

RADIČEV MINIMALNI PROGRAM.

— Beograd, 11. aprila. (Izvir.) Ka-kor poročajo nekateri listi, sta delegata Radičeve stranke predložila Ljubi Jo-vanoviću oz. Pašiču program minimal-nih zahtev revizijskega bloka. V čem te zahteve obstoje, ni znano.

POGODBA O JUŽNI ŽELEZNICI.

— Beograd, 11. aprila. (Izvir.) Z da-našnjim dnevni stoji v veljavo pogodba o Južni železnici. Južna železnica se spremeni v družbo: Donavsko-savsko-jadranska železnica. Sedež družbe bo, kakor smo že poročali, začasno na Du-naju.

AMRIKA ZAHTEVA OD NEMČIJE ENO MILIJARDO IN 187 MILIJ. DOLARJEV.

— Washington, 10. aprila. (Izvir.) V uradnih krogih se izjavlja, da zahteva ame-riška vlada od Nemčije eno milijardo, 187 milijonov in 673 tisoč dolarjev vojne odškodnine. V tej svoti je obsežna tudi od-škodnina za potopljeno »Lusitania«.

AMNESTIJA V ITALIJI.

— Rim, 10. aprila. (Izvir.) Kralj je podpisal amnestijski dekret, ki odpušča kaznen obso-jencem radi zločina, za kateri je določena kazen enomesnečnega zapora ali 1000 lir globe; dalje za zločine dvojnega, telesne poškodbe in zločina proti lastni neupravi-čeni nošnji orožja in kršenju nedeljskega počitka v novinskih podjetjih.

Borzna poročila.

— Zagreb, 11. aprila. (Izvir.) Zaključek Devize: Curih 18,025, 18,075, Pariz 6,475, 6,525, London 458, 468, Berlin 0,469, 0,479, Dunaj 0,1375, 0,1385, Praga 295, 296, Trst 4,90, 4,915, Newyork 98, 98,75, Budimpešta 2,125, 2,20. Valute: dolar 96,50, 97,25, lira 4,82, 4,84.

— Curih, 11. aprila. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb, 5,45, Berlin 0,259, Amsterdam 214,50, London 25,50, Pariz 36,15, Milan 27,20, Praga 16,325, Budim-pešta 0,12, Varšava 0,015, Dunaj 0,00765, avstr. žig. krone 0,0077, Sofija 4,15.

— Curih, 10. aprila. Zagreb 5,45, Bir-lin 0,2595, Praga 16,31, Milan 27,20, Pariz 36,60, Newyork 5,48.

— Trst, 10. aprila. Zagreb 20,50, Ber-lin 0,097, Praga 60,50, Pariz 135,50, London 93,70, Newyork 20,025, Curih 370.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSIEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

